

ФИЛМСКИ ЦЕНТАР СРБИЈЕ

Установа културе

Београд, Коче Поповића 9/III

Број: 03-1151/1

Датум: 13.05.2021.

На основу члана 18. Закона о кинематографији, а у складу са Уредбом о критеријумима, мерилима и начину избора пројеката у култури који се финансирају и суфинансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине, односно јединица локалне самоуправе, Филмски центар Србије, Установа културе од националног значаја, расписао је и објавио у дневном листу *Вечерње новости* дана 17. фебруара 2021. године Јавни конкурс за финансирање и суфинансирање пројеката у кинематографији за 2021. годину у категорији: Суфинансирање развоја пројеката домаћих дугометражних игралих и документарних филмова.

Рок за доставу пријава био је 17. март 2021. године.

Комисија Филмског центра Србије, у категорији Суфинансирање развоја пројеката домаћих дугометражних игралих и документарних филмова у саставу: Милорад Глушица, председник Комисије, Соња Ђекић, Јована Николић, Милорад Милинковић и Владимира Паскаљевић, чланови, донела је дана 13. маја, 2021. године

**ПРЕДЛОГ КОМИСИЈЕ О ИЗБОРУ ПРОЈЕКАТА
ПО КОНКУРСУ ЗА ФИНАНСИРАЊЕ И СУФИНАНСИРАЊЕ ПРОЈЕКАТА У
КИНЕМАТОГРАФИЈИ ЗА 2021. ГОДИНУ
У КАТЕГОРИЈИ СУФИНАНСИРАЊЕ РАЗВОЈА ПРОЈЕКАТА ДОМАЋИХ
ДУГОМЕТРАЖНИХ ИГРАЛИХ И ДОКУМЕНТАРНИХ ФИЛМОВА**

На конкурс је пријављен укупно 27 пројеката.

Први састанак Конкурсне комисије, одржан је 23. марта 2021, за председника је изабран Милорад Глушица, утврђен је метод рада и динамика одржавања састанака. Одлучено је да сваки члан Конкурсне комисије до следећег састанка прегледа све пријављене пројекте и сачини своју листу пројеката за које сматра да их треба подржати.

На Другом састанку, одржаном 26. априла 2021, чланови Комисије су приступили детаљној анализи свих пријављених пројеката и њихових уметничких потенцијала, сагласно Закону о кинематографији и Уредби о критеријумима, мерилима и начину избора пројеката у култури који се финансирају и суфинансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине, односно јединица локалне самоуправе. Комисија је након дебате и усаглашавања ставова извршила предселекцију и одабрала 18 пројеката.

На састанцима одржаним 06. и 13. маја 2021, након усаглашавања ставова и мишљења, Комисија је донела коначну одлуку о избраним пројектима. Комисија је препоручила да Филмски центар Србије подржи тринаест пројеката и да се за један пројекат обезбеде додатна средства.

Пројекти које Комисија предлаже за подршку:

1. СРЦЕ ТАМЕ

Режија: Стеван Филиповић
Продукција: ART&POPCORN
Играни филм

Предложени износ у РСД: 1.300.000,00

Сценарио Стевана Филиповића инспирисан је романом „Срце таме“ Џозефа Конрада и наслеђујући се на тему колонијализма, анализира динамику данашњег корпоративног неолибералног капитализма. Ноа, млади и перспективни менаџер фиктивне европске грађевинске корпорације *Nordstrom* из Брисела, добија унапређење и задатак да преузме руковођење београдским представништвом фирмe. Дошавши у Београд, Ноа сазнаје да је његов претходник Ксавијер мистериозно нестао, а све указује на то да корпорација из неког разлога све ово прикрива. Врло брзо упознаје младића по имениу Лазар, са којим улази у емотивну и сексуалну везу: то је сусрет „цивилизатора“ и „дивљака“ кроз који се директно прелама судар два света. Нови урбани пејзажи Београда постављени су као својеврсна прашума у којој закони престају да важе, и најниже побуде крећу да превладавају. Овај узбудљив и прецизан сценарио жанровски се креће на линiji лука ноар-трилер и драма. Хомосексуални однос је датост, позициониран у контексту централне теме односа моћи. Дијалози су убедљиви, ликови добро изнијансирани, а лик Лазара који је тинејџер у претходном Филиповићевом филму „Поред мене“, овде добија нову животну епоизоду. И укупно - стилски и тематски, овај филм занимљиво се надовезује на претходни опус нашег афирмисаног младог редитеља.

2. ЕМИГРАНТ

Режија: Маја Тодоровић
Продукција: MIR MEDIA GROUP
Играни филм

Предложени износ у РСД: 1.200.000,00

„Емигрант“ је прича о тридесетпетогодишњој професорки француског језика која сматра да је једина шанса да живи срећно да се одсели у другу земљу. Дубоко разочарана у своје окружење одлучује да промени свој живот тако што лажира свој идентитет, односно да постане странац, тј. емигрант у сопственом граду и да више никада не проговори свој материјни језик. На тај начин постаје део престижног друштва добростојећих странаца у Србији, не слутећи да ће јој све то променити живот у потпуно другачијем смjeru од оног ком се надала. „Емигрант“ је филм који се бави интимном причом једне жене, кроз коју заправо сагледавамо слику било ког савременог друштва. Сви ликови су на неки начин емигранти и сви су у потрази за „својим местом“. Самим тим филм отвара врло важна питања односа појединца и друштва, као и шта утиче на наше осећање среће. Да ли је емиграција решење? Да ли нас срећнима чини место на ком смо или људи који су око нас? Фilm не нуди ни одговоре ни решење проблема, већ покреће преиспитивање. Управо таква поставка чини сценарио аутентичним. Вишеслојна наративна структура га чини иновативним, као и карактеризација ликова и убедљив дијалог. Редитељски деби младе драматуршкиње Маје Тодоровић подржан је од стране сада већ етаблираног продуцената Александра Протића; његова убедљива експликација о органским ко-продукционим потенцијалима уверила је и комисију да би овај филм остварио известан утицај унутар домаћег, као и међународног културног простора.

3. КРАЈ СВЕТА

Режија: Војин Васовић

Продукција: SET SAIL FILMS

Играни филм

Предложени износ у РСД: 1.200.000,00

Филмски пројекат „Крај света“ говори о вечитим моралним дилемама и парадоксима, о питању личне слободе са посебним фокусом на однос човека и природе, кроз неколико женских ликова у три животна доба. У тренутку у ком их срећемо, уследиће пад из раја у који су смештене, на обали језера, у сред дивље нигдине. Главни наративни ток прати морални дезилузионизам четрдесетогодишње Секе која схвата да њен недавно преминули отац није био бескомпромисни идеалиста каквим га је сматрала, већ осамљеник-бегунац који је цео свој свет и вредности које је и сама преузела - заправо саградио у изнудуци. Осим овог грубог сазнања, капитализам под плаштом напретка граби и неумитно уништава све пред собом, па прети да отме и ово мало парче света. Филозофска тема вечне промене као саставног дела природе из поетичног сценарија Александре Урошевић могла би се успешно транспоновати у филм кроз изразит визуелни стил и поступак који је редитељ Војин Васовић детаљно елаборирао у својој експликацији. Комисија у свему написаном препознаје посебан, сведен атмосферски филм сродан стилу Теа Ангелопулуса. Такође, препознајемо важност теме у актуелном тренутку, када инвестициони експанзионизам бесомучно уништава природу Србије, а ефектног отпора деструкцији осим физичког супротстављања нема. Продуцентска експликација је добра, а учињени су и први кораци у правцу развоја пројекта.

4. ПРЕСУДА

Режија: Иван Денић

Продукција: KINO SENIOR

Играни филм

Предложени износ у РСД: 1.200.000,00

„Пресуда“ је пројекат који се бави односом малог човека и корумпираног система, личне побуне и освете, у ситуацији када се у однос повериопа и дужника, и у арбитражу суда, уменшају јавни извршитељи. У сценарију се на специфичан начин и са пуно хумора третирају универзална питања правде, односно: да ли је правда недостижан идеал, као и да ли један ниско позициониран човек у правосудном систему својим поимањем правде може да направи битну разлику у корист „малих људи“ попут њега самог. Свеж и сугестиван наратив, као и изразито филмичан приступ овој крими комедији могли би да побуде интересовање шире публике за домаћи филм и допринесу враћању у биоскопе. У питању је друштвено-ангажована тема у руху забавног садржаја, добар спој комедије и егзистенцијалне драме; ипак комисија наглашава да на овом балансу током развоја треба додатно радити, као и на брушењу завршнице сценарија. Укупна документација сведочи о зрелости пројекта да уђе у фазу развоја.

5. МИРИС ФОРМАЛИНА

Режија: Владимир Петровић

Продукција: THE NO FILM

Играни филм

Предложени износ у РСД: 1.200.000,00

Сценарио за дугометражни играни филм „Мирис формалина“ написан је по мотивима прозе домаћег кантаутора Душана Прелевића, у духу старог Београда. Главни јунак филма је епизодиста у животима људи које среће, као и у својој личној причи. Као посматрач сопственог живота, препушта се низу непредвидивих ситуација које се дешавају у урбаном миљеу у току једне ноћи. Док наизглед лута без циља, прима ударце настојећи да осети живот који струји у њему. Прожет истанчаним осећајем за апсурд и благи хумор, у стилу модерних ноар филмова, овај сценарио гради суптилну везу између публике и анти-хероја филма, развијајући емпатију за њега и његове грешке. Реч је о пројекту чији потенцијал су препознale и претходне комисије Филмског центра Србије, на јавним конкурсима 2017. и 2013. године, директно предлажући Управном одбору Филмског центра Србије у образложењу својих одлука да се пронађу додатна средства да се поред осталих, и овај пројекат подржи, али то се није десило све до сада.

6. КУЋА

Режија: Татјана Тања Брзаковић

Продукција: STURDUST ART

Играни филм

Предложени износ у РСД: 1.200.000,00

„Кућа“ је прича о гастарбајтеру Јовану који је пре више од пола века емигрирао у Немачку. Тамо је постао архитекта, а завидну каријеру је остварио у граду Берлину. Јован са унуком Николом долази у Србију да обиђе село и кућу у којој је одрастао.

Њима се придружује локална медицинска сестра Ивана да би бринула о здрављу старог Јована. Они се у том кретању нађу у непланираној авантури која ће сваког од њих одвести на нови пут. „Кућа“ је филмска прича са прецизно развијеним наративом којим се на поетичан начин, преплитањем духовитог и сетног, гради низ слика. Пре свега слика породице, кроз посебну призму у туђој средини, затим слику повратка, када више ничег нема од онога што си оставио. Ту је и слика односа старог и новог времена у којој ново време не доноси благостање него деструкцију, а очување стarih вредности тражи борбу. Сценарио у великој мери осликова дух времена. Убедљива карактеризација главних јунака, као и уверљив дијалог, могу учинити филм привлачним за домаћу и страну публику. Већ завидно искуство редитељке, као и извесно учешће страних продуцената у овом пројекту могу осигурати успешну реализацију.

7. ЗУБИ НА ГРБАЧИ

Режија: Дамир Романов

Продукција: САМО СЕКУНД

Играни филм

Предложени износ у РСД: 1.200.000,00

Црна комедија о вампирској породици Савановић инспирацију за грађење ликова нашла је у српским митовима и легендама о вампирима, кроз које интелигентно и са пуно хумора сагледава динамику балканских породичних односа – налик „Маратонцима“ у вампирском издању! Овај дебитантски пројекат привукао је пажњу комисије и прошле године: сценарио је духовит и аутентичан, и значајно унапређен у односу на претходну верзију. Ликови су занимљиви и међу собом врло различити - прави пандемонијум наших авети; њихови односи су добро осмишљени и одговарају стилско-жанровској измештености, дијалози теку. Цела документација и прошли пут сведочила је о темељном промишљању и великом уложеном раду и ентузијазму, а овогодишња верзија још је унапређена и допуњена информацијама о кастингу, као и многобројним доказима о већ започетој припреми продукције. Комисија сматра да ово може бити посебно жанровско освежење у нашој кинематографији, као и упечатљив улаз нових имена на домаћу филмску сцену.

8. СИЛВАНА

Режија: Никола Здравковић

Продукција: БАШ ЧЕЛИК

Играни филм

Предложени износ у РСД: 1.200.000,00

„Силвана“ је пројекат о девојци, која упркос неразумевању мале и конзервативне средине из које потиче, настоји да оствари свој сан. Сценарио је инспирисан биографским подацима о одрастању познате фолк певачице Силване, и скоро до самог kraја крије чињеницу да се ради о особи која ће постати велика звезда на нашим просторима. Да би се избегло девалвирање овог сценаристичког решења, комисија сугерише третман актуелног назива филма као радног, и каснију измену назива. У сваком случају, изузетан сценарио са мноштвом детаља, локалних валера, упечатљивим ликовима и дијалозима обећавају добар филм. Чак и када делује на граници утапања у новонастали тренд филмова и серија о покојним естрадним звездама, због вештог вођења пута протагонисткиње која се поступно и убедљиво трансформише у један снажан и харизматски лик, овим успева да превазиђе оквире регионалног тржишта, и садржи једнак потенцијал за пласман на европској сцени. Продуцентска експликација продуцента са дугогодишњим искуством у европским копродукцијама указује на стратешки развој филма усмерен на пласман на ширем тржишту. Чињеница да је иза аутора дебитанта у погледу реализације овог пројекта стала продуцентска кућа са великим интернационалним угледом представља додатну вредност пројекта, јер доприноси афирмацији домаћих талената и њиховом професионалном усавршавању.

9. SORELLA DI CLAUSURA

Режија: Ивана Младеновић

Продукција: ДУНАВ 84

Играни филм

Предложени износ у РСД: 1.000.000,00

„Sorella di Clausura” је дугометражни играни филм редитељке Иване Младеновић, аутентичне у свом филмском изразу по истраживачком поступку, где комбинује иране и документарне елементе у јединствену филмску форму. Стилски необичан, гради свет са извесним прењашеним валерима, карикатурама и одмаком који има примесу бесмисла, што одлична редитељска експликација прецизно заокружује помажући нам да уронимо у овај посебан свет и редитељски рукопис. Сценарио је заснован на аутобиографској књизи протагонисткиње Лилијане, и издижући се изван оквира реализма поприма форму модерне црногаласовске бајке. Главна јунакиња у свом раном детињству замењује одрастање у сиромашној, сујеверијој породици ликом естрадног идола, чија постаје ватрена обожаватељка. На свом путу еманципације доживљава судбоносан сусрет са певачицом Вером која настоји да промени Лилијану, намећући јој своје вредности и уверења. У судару њихових светова прича добија неочекиван обрт. Реч је о пројекту са великим интернационалним потенцијалом: томе у прилог говори и сарадња са једном од најуспешнијих румунских филмских продуценаткиња, Адом Соломон, која је у овај пројекат укључена од најраније фазе рада на филму. Замишљен је као копродукција Србије, Румуније и Француске, и поступно се креће у правцу остварења тог циља, уживајући претходну подршку комисије Филмског центра Србије за развој и унапређење филмског сценарија.

10. НАРОДНА ДРАМА

Режија: Мирјана Каравановић

Продукција: THIS AND THAT PRODUCTION

Играни филм

Предложени износ у РСД: 1.000.000,00

Сценарио „Народна Драма” Бојана Вулетића по тексту Олге Димитријевић прати лутање младе јунакиње Анке. Она живи у патријархалној средини која се грчевито држи лоптих традиција, где је женска судбина углавном предодређена за удају и стереотипне улоге у друштву. После смрти мајке, све обавезе пале су на Анку, док одлуке у кући и даље доноси њен болесни отац о ком се она брине. Игrom случаја Анка упознаје отреситу Бранку, спаљљиву бунтовницу и кафанску певачицу, и са њом се одмеће у потрагу за новим идентитетом. Комисија је подржала овај пројекат највише због развојног лука протагонисткиње који није једнолинијски и не доказује тезе, већ психолошки изнијансирано прати њено конфузно меандрирање у лутању јунака од себе и ка себи. То представља добру текстуалну подлогу за типично глумачки филм, где верујемо да посебно занимљиво редитељско уобличење може дати наша награђивана глумица Мирјана Каравановић. Пре неколико година она је већ успешно редитељски дебитовала, и тада у сарадњи са продуценаткињом Снежаном Пенев. Узвеши у обзир и већ освојену подршку на конкурсу МЕДИА, комисија је одлучила да подржи развој овог пројекта.

11. ЖЕЛИМ ДА ЗНАШ

Режија: Маја Медић

Продукција: SHADOW WORKS

Документарни филм

Предложени износ у РСД: 900.000,00

Ауторка Маја Медић се бави проблематиком повратника из ратова на територији бивше Југославије деведесетих: њиховим нерешеним статусом ратних ветерана, посттрауматским тегобама и највише - неспособношћу прихваташа прошлости. Међутим, иако се ради о важној и недовољно обраћеној теми, оно што је чини филмски интересантном је лични угао ауторке. Наиме, она о поменутој проблематици говори кроз причу о младалачкој љубави између ње и младића који је био на ратишту у Босни. После много година они стицајем околности обнављају контакт, а ауторка постепено постаје свесна своје специфичне позиције „ратног сведока“- испоставља се да је младић своју ратну причу поделио само са њом. И ратну и љубавну линију приче повезује узбудљива енергија тајне. Иако је пројекат у врло раној фази развоја – већ сада је препознатљив велики драмски потенцијал, као и онај за развој и интернационални пласман. Ауторка би овим филмом редитељски дебитовала, али је комисији одраније позната, будући да је на разне начине дуго активна на нашој филмско-културној сцени. Већ доказано успешна продуценткиња Драгана Јововић која је одлучила да стане иза овог пројекта, као и њено виђење развоја, такође уливају поверење.

12. ЛУБАРДА

Режија: Горан Радовановић

Продукција: НАМА ФИЛМ

Документарни филм

Предложени износ у РСД: 800.000,00

За свој нови документарни филм један од наших најуспешнијих филмских аутора, редитељ Горан Радовановић, иначе по свом основном академском образовању историчар уметности, налази инспирацију у врло специфичним и мало познатим околностима из живота једног од родоначелника модерне уметности на нашим просторима, Петра Лубарде. Док гради својеврстан политички трилер убедљивом снагом врсног документаристе, Радовановић се посебно фокусира на однос уметника и система, односно на вечиту тежњу система да контролише уметникову слободу. На ширем плану, реферирањем на једну од најпознатијих Лубардиних слика „Косовски бој“, овај пројекат преиспитује политичку и идентитетску трауму наше земље, разапете између Истока и Запада, између националног и глобалног, између традиције и будућности, као и између тоталитаризма и демократије.

13. ЕМИГРАНТСКИ ФИЛМ

Режија: Михајло Јевтић

Продукција: FILM THE WORLD

Документарни филм

Предложени износ у РСД: 600.000,00

„Емигрантски филм“ је дугометражни документарни филм о двојици пријатеља, Лакију, редитељу-емигранту, и Илији, глумцу-емигранту, који покушавају да сниме свој први професионални филм о емигрантима. Занимљив концепт мета филма омогућава истовремено сагледавање шире перспективе савремене емиграције различитог порекла - економских миграната из транзицијом погођене Источне Европе, али и економских миграната из других делова света, екс-ЈУ миграната из ратом погођених територија на Балкану, али и миграната из ратом погођених територија у Сирији и Авганистану, као и политичких азиланата - у сам центар европског либералног капитализма, Амстердам. Јасно тематски постављен као филм „о борби индивидус да се огласи, да знак да постоји упркос свему, тамо где је мало тога изузев новца остало битно и смислено“, представља суптилан омаж људском стваралаштву и креацији. Јединствен ауторски приступ у представљању духа времена, отварањем питања у вези са универзалним проблемима, чини овај пројекат једнако привлачан за домаћи и међународни културни простор. Пројектна документација је поткрепљена инсертима из истраживачког материјала који потврђују снагу ликова, духовитост ситуација, и естетско усмерење филма.

Комисија предлаже Управном одбору да изнађе додатна средства и за пројекат:

КЊИЖЕВНО ВЕЧЕ

Режија: Данило Бећковић

Продукција: Мали Будо

Играни филм

Предложени износ у РСД: 1.300.000,00

„Књижевно вече“ говори о доласку чувеног француског „*enfant terrible*“ писца на изнуђено књижевно вече у Београд, те компликацијама које следе услед изневерених очекивања у вези с њим и његовим имицом, као и покушаја разних људи да на његовом доласку профитирају, на материјални или политички начин. Сценарио се превасходно бави питањима идентитета, као и тиме колико наше перцепције уметникове личности и дела умеју да исте и обликују. У целини веома оштрих и тачних запажања, као и забавне и бритке критике тзв. „културног естаблишмента“, овај сценарио написан је разиграно и питко, са галеријом живописних ликова и одличним дијалозима, а редитељска експликација је прецизна и усклађена. Већ доказано успешна сарадња редитеља Данила Бећковића са сценаристом Димитријем Војновим и продуцентом Марком Паљићем обећавају успешан биоскопски филм, који би због своје теме могао бити привлачен и широј европској публици. У питању је привлачен спој који редитељ описује као популарну или „арт хаус“ комедију, где се урнебесне шале срећу са прилично озбиљном деконструкцијом интелектуално изазовних питања. У прилог интернационалне привлачности и изводљивости пројекта сведочи и добро разрађена продуцентска и маркетингска експликација, као и чињеница да је на конкурсу Филмског центра Србије и француског Националног филмског центра (ЦНЦ), овај пројекат изабран међу 4 најбоља, уз образложение: „Актуелно, одлично написано, са неагресивном дозом субверзивности и ироније...“

Дајемо снажну препоруку Управном одбору Филмског центра Србије да се нађу додатна средства да се пројекат „Књижевно вече“ подржи на овом конкурсу. Реч је о пројекту који је на интернационалном тржишту већ побудио интересовање, тако да би одлагање подршке за суфинансирање развоја на период од годину дана до следећег конкурса за развој могло да штети пројекту. Напомињемо да иза овог пројекта стојимо једнако као и иза осталих које смо

препоручили, и да је једини разлог што се овај пројекат условно речено налази „први испод црте“, ограниченост укупног буџета.

Комисија предлаже да следећи пројекти не буду подржани:

АБИСИНСКА МАЧКА

Режија: Филип Мартиновић

Продукција: GULU GULU PRESENTA

Играни филм

Дугометражни играни филм са елементима документарног, у три чина. Аша, заједно са четврогодишњим сином Милошем, креће у потрагу за својим етиопским пореклом и идентитетом, и тако из „првог“ стиже у „трети“ свет. Редитељ истиче ове обрнуте мигрантске кораке као значајну особеност свог филма, и у томе не греши! Прва епизода дешава се у Београду, друга у Барселони, а трећа у Етиопији. Поступак је хибридан: протагонистиња која игра саму себе стављена је у замишљене драмске ситуације, уобличене на основу њеног правог живота. Иако је написан занимљиво и актуелно, са већ добро истраженим елементима на којима је утемељена прича, постоји извесна мањкавост сценарија - утисак набрајања, произволности, недовољно разрађених сцена, као и повремено нејасна мотивација јунакиње. Сматрамо да је у питању врло специфичан поступак између филмских родова за који није ни једноставно написати класичан сценарио. Квалитет текста је у поменутој оригиналности и необичности, као и у унутрашњом покрету који се преноси из једног чина у други: тај драмски покрет који замењује класичан сукоб треба учинити још видљвијим. Препоручујемо да наредна рука сценарија укључи хибридност форме – што би значило да се поред већ датог описа на известан начин сугерише унутрашњи смисао и емоција сцене, можда и сам редитељски поступак. Иако су одређени чланови Комисије предосетили посебан и узбудљив приступ већ сад, пројекат није деловао довољно убедљиво да би га подржили у овом тренутку, на уштрб других пројеката. Дајемо препоруку наредним комисијама да обрате пажњу на њега.

РАЂАЊЕ ЈЕДНЕ ЕВЕ

Режија: Сузана Пурковић

Продукција: SPOTLIGHT PRODUCTION

Играни филм

Прича о мајци у патријархалној средини која по сваку цену жели да одржи привид породице, ма колико лажна, као и да повуче обе ћерке на дно својих илузија. Иако је идеја важна и добро замишљена, комисија види доста простора за сценаристичку дораду. Највише простора за усавршавање видимо у раду на дијалозима - ликови често говоре да би гледаоцима препричали своју прошлост и најавили своје жеље и намере. Осим тога, јунаци немају много шта да изгубе осим дискутабилне наклоности једних ка другима. Интерес за будућност ликова подиже се вештачким механизmom паралелне приче убиства у позадини, који тек на крају текста баци нову, али и очекивану светлост на јунаке. Стога комисија предлаже даљи рад на овом тексту. У наставку наводимо и текст прошлогодишњег образложења, с обзиром да је пројекат предат без измена, па иста запажања и даље важе: „...утисак стилске вежбе инспирисане светоназором и сензибилитетом великих и познатих редитеља узора. Као што зnamо, аутентичност је релативна категорија, а са друге стране, епигоњство као стилски приступ не мора нужно носити негативни предзнак. Ипак, у овом контексту се осећа једна врста задатости у опонашању која у приличној мери утиче на природност и уверљивост приче, заплета и ликова, односно стања у којима се ликови налазе и односа у којима егзистирају.“

ХЕРОЈ

Режија: Никола Кончаревић

Продукција: CHERRY ON TOP PRODUCTION

Играни филм

Ова шармантина слепстик комедија блентавих карактера написано је лако и забавно, у стилу савремених шпанских комедија. Међутим, у овом поређењу крије се и мана текста: често делује као неаутентичан, преузет образац који не одговара ни нашој култури, ни менталитету. Док се први део сценарија чини солидан, расплет је млак и проблематичан. Иако је свака прича заокружена и свака случајност објашњена, већина ликовра остаје на дводимензионалном нивоу јунака из цртаних филмова, те тако не нуди много простора за синематично истраживање. Рад на ликовима, који су сада често само у функцији радње и немају психо-емотивну целовитост, требало би да иде у смеру нијансирања њихових карактера и мотива. Пројекту недостаје и разрађенија редитељска експликација која у овом облику подсећа тек на њен почетак. Уколико би сценаристи успели у усложњавању карактера и продубљивању текста, као и смештању приче у наше аутентичне околности са јасном редитељском визијом, сматрамо да би ова прича могла да досегне ниво најбољих домаћих комедија и оствари велики успех код публике у земљи и региону.

НИЧИЈИ

Режија: Ивица Видановић

Продукција: CINNERENT

Играни филм

Пројекат „Ничији“ замишљен је као љубавна прича између револтиране жене Митре и јаничара Салема, *road movie* смештен у средњи век. Обоје прогнаници из својих средина, обоје предоређени да мрзе једно друго, отмичар и отета. Потентна и не толико обрађивана тема, у деловима доноси осећај другог времена као и осећај другачијег начина постојања и размишљања, притом користећи врло сведена средства. Ипак, без обзира на велико побољшање у односу на верзију сценарија коју смо читали на претходном конкурсу, пројекат и даље остаје недоречен, и сценарио повремено оставља утисак произвољности и немотивисане репетитивности, нарочито у последњој трећини. Најпроблематичнијим се чини једнодимензионални однос главних ликова Митре и Салема који се темељи готово само на тези да се немогућа, забрањена, нелогична, ирационална љубав догађа. То је ипак недовољно да нам држи пажњу током дужег времена; превише се игра на карту бунтовних карактера, без развоја у динамици њиховог односа. Осим тога, требало би радити и на изразитијем стилском и редитељском приступу (експликацији) који би успешно превео поетичност и анахроност сценарија. Осечамо могућност за посебан филм који се наслеђа на традицију наших епских песма, филм-байку у стилу „Бановић Страхиње“ или „Сенки заборављених предака“, и предлажемо природнији, прочишћенији текст са сложенијим развојем односа главних ликова.

САМОУБИСТВО

Режија: Марко Каћански

Продукција: СТУДИО ДОН КИХОТ

Играни филм

Сценарио има пуно поетичних и гротеских сцена и пута између мистерије, пост-модернистичке авантуре, хорора и магично-реалистичне приче у којима такође већина ликова пута без јасног циља и лука промене који би дали јасан смисао целој причи.

Започну се многе мистерије, али да ли се и заврше? Мелита је главни јунак већи део, али се у једном тренутку изгуби, други лик преузме примат... Зачудност, која као да је дата по сваку цену и поред креативног потенцијала на крају не добија сасвим јасан смисао.

Технички гледано, непрофесионално форматирање. Сценарио често нема сасвим прецизних просторних описа, као ни описа карактера. Синопсис и редитељска експликација описују ефекат који треба да произведу, а не конкретан опис радње и редитељски поступак. Све ово чини пројекат недовољно убедљивим и професионалним да бисмо му у овом тренутку пружили подршку.

ЗЛАТНО ДОБА

Режија: Срђан Драгојевић

Продукција: ДЕЛИРИУМ

Играни филм

Сценарио је написан у препознатљивом стилу Драгојевићевог хумора са маштовитом, надреалном основном поставком која актуелне друштвене односе и транзиционе процесе ставља у занимљиву перспективу. Међутим, у овом тренутку, Комисија не препознаје доволно елемената у драматуршком току приче, нити довољан распон у развоју ликова, који би оправдали формат целовечерњег филма. Аутор наводи да је у питању сценарио заснован на мотивима кратке приче, као и да је у питању рани развој сценарија, али садашњи предлог пројекта такође не наводи начин на који ће се прича даље мењати. Иако је успешност претходних филмских пројеката редитељско-продуцентског тима без сумње критеријум који је Комисија узела у обзир, оно што је члановима деловало упитније је критеријум иновативности у односу на претходну филмографију нашег познатог редитеља, те укупни допринос значају домаће кинематографије. Кратка продуцентска експликација у овом тренутку само сугерише стратегију концентрације на екс-ЈУ регион, без прецизнијег позиционирања филма у домаћим и међународним оквирима. Комисија препоручује усложњавање наративне структуре приче и карактеризације ликова.

У СИГУРНИМ РУКАМА

Режија: Ивица Видановић, Бранислав Јевић

Продукција: HYPNOPOLIS

Играни филм

Филм „У сигурним рукама“ могао би да буде трилер, али и да не буде. Могао би да буде љубавна прича, како пише у експликацији, али и да не буде то. То је текст крими драме где се веома мало ствари зна и чини се да се превише крије од гледалаца. Као да је жеља аутора била да овај филм буде жанровски, али и не баш. Могли бисмо да саосећамо са судбинама јунака, а не знамо основне мотиве који се крију иза њихових поступака, барем до пред крај филма. Гледаоци би требало да откривају ствари током филма, а опет - они већ на почетку знају крај.

Требало би да емотивно и интелектуално будемо укључени у саму истрагу, а до самог kraja се крије о чему се истрага води: је ли то уопште било убиство, самоубиство, или је у питању нешто треће?

Чини нам се да се у наведеном крију сви недостаци овог текста. Као да аутори не могу тачно да одлуче шта би и како би да кажу, па уместо комплексне ове, нажалост, остаје конфузна структура. Осим поменутих сценаристичких недостатака, редитељска експликација је такође доста уопштена: и овде недостаје прецизност у погледу стилско-жанровског одређења.

SALIGIA

Режија: Петар Ристовски

Продукција: КИНОЗОИК

Играни филм

Пројекат „Салигија“ се базира на адаптираном оригиналном тексту позоришног комада (са истим називом) у филмски сценарио. Актери филма су смртни греси, а има их седам, од којих је сваки окупирао по једно људско биће. Време глобалне кризе и пандемије. Пролог са завршава апокалипсом након које се актери буде у непознатом, надреалном, простору Салигији.

Комисија је запазила да, ако се у овом пројекту инсистира на филозофској димензији и ако филм претендује да буде гласан аларм или ултимативно упозорење, у том случају је потребно дубље истраживање релевантних чиниоца који условљавају прогресивно или регресивно кретање људске заједнице. Тај мисаони процес би креативним уобличавањем, путем експеримента примереног изменењеној перцепцији, остварио синематичку вредност, покренуо емоције и пре свега ослободио филм од пуке нарације. Намера да се сними нискобуџетни филм са дијалогом на енглеском језику још више упућује на храбро стварање филмске структуре у маниру експеримента, па је сугестија Комисије да се даље ради на сценарију који би се у већој мери одмакао од позоришног текста, и тако оправдао одабир филмског медија.

ČIRILOV WHO?

Режија: Стеван Бодрожа

Продукција: РЕГИОНАЛНИ ИНФО ЦЕНТАР

Документарни филм

Комисија разуме амбиције продуцентско-ауторског тима да се филмом обележи јубилеј од смрти нашег значајног театролога Јована Ћирилова, чији лик и дело представљају богат материјал за филм. Међутим, оно што поднетом предлошку недостаје јесте артикулација ауторског угла и специфичног приступа који би нас уверио у то да пројекат превазилази било какву конкретну и локалну намену, и представио обрисе аутентичног филмског дела.

Одређена разноликост тема и елемената јесте поменута, али није јасно како би драматуршки и стилски били обликовани, а поготово како би театрски елементи били медијатизовани у документарни филм. На начин како је тренутно постављен, пројекат би имао ограничен интернационални домет и мала је вероватноћа да би био уврштен у програме развоја документарног филма који се помињу у проектној документацији (*IDFA Forum* итд.), а који доприносе припреми интернационалног пласмана филма. Ово је веома важно када се има у виду да је у продуцентској експликацији наведено да је планиран живот филма на фестивалима као што су Берлинале, Кански филмски фестивал, *Sundance*, *IDFA*, *CPH DOX*, *Visions du Reel*, *Hot Docs* итд. Такође, пројектовани трошкови филма су изузетно високи за филм чији би пласман био ограничен на локално тржиште. С обзиром да аутори наводе да би се у великој мери ослањали на већ постојеће архивске материјале, те снимке представа и интервјуе, све ово представља опсежан сценаристички рад, те предлажемо поступан развој пројекта, најпре пријавом на конкурс за развој сценарија.

СМРТ У ДИСКОТЕЦИ

Режија: Оливера Викторовић-Ђурашковић

Продукција: N-BOSS

Играни филм

Зачудни карактери и трагикомичне ситуације прате ансамбл главних ликова, повезаних формално прославом матуре, али не и органски у једну велику идејну целину. Ансамбл филм са много ликова који су у суштини јако слични. Неколицина младих људи резимира догађаје од пре пет година, а затим исказују жељу да оду у иностранство.

Иако сценарио има неколико наизглед занимљивих ликова и ситуација, они често остају на нивоу досете (као сцене са свештеником), те сценарио у овом облику не нуди више од синопсиса.

О прошlostи и односу карактера се често сазнаје кроз дијалошка препричавања у статичним сценама. Ликови се углавном служе истим начином изражавања.

Главни лик Макса делује уметнуто у причу о групи из средње школе. Крај у ком им он условно помаже је „*deus-ex-machina*“ и потпуно стилски неуклопљен са дотадашњим третманом овог јунака у тексту. Промена која се деси на крају не казује никакву дубљу поруку од стереотипне дидактике типа „сунце туђег неба неће вас орејати“ - дидактике за коју која би се могло рећи да је и иронична, али у сценарију и експликацији та иронија није довољно назначена.

Комисија предлаже јаснију диференцијацију ликова на првом месту, као и продубљавање свеукупне идеје ове филмске приче, као и много прецизнију и арткулисанију редитељску експликацију.

САВА

Режија: Марко Набершник, Андреј Коровљев, Нермин Хамзагић, Саша Кнежев

Продукција: 888 FILMS

Играли филм (омнибус)

Филмски пројекат „Сава“ је омнибус више аутора који су држављани Словеније, Хрватске, Босне и Херцеговине и Србије. Продукција и снимање једне од четири приче инкорпориране у филм реализоваће се у Србији, а остале три приче у Словенији, Хрватској и Босни и Херцеговини. Учешће домаћег сценаристе и редитеља чини мањи део редитељско-сценаристичке екипе. На расписаном конкурсу ФЦС за суфинансирање развоја дугометражних игралих и документарних филмова Комисија даје предност пројектима који у фокусу имају развој домаћих аутора и филмских радника. Осим тога, четири сценаристичка сегмента су у великој мери неусклађена, а још се проблематичнијим чини недостатак аутентичног филмског приступа и подражавање стилско-жанровских образца који не успевају да пренесу, како је у самој експликацији наведено, „причу о нашој реци, целом свету“. Укупан пројектовани бруто хонорар за сценарио и режију целевечерњег филма висок је за наше услове. Постоје материјалне трешке у обрачуна трошка. Финансијски план пројекта је у супротности са правилима поједињих фондова на чију подршку се рачуна у затварању буџета филма. Идеја да се пројекат развија на маркетима и пичинзима постоји, али није разрађена. Остаје нејасно на који начин и у којој мери ће будући филм и сегмент приче који реализује домаћи сценариста и редитељ допринети развоју идентитета домаће кинематографије, односно, истаћи њене специфичности у оквиру поменуте регионалне сарадње.

ХАЛА

Режија: Ана Драгић

Продукција: ХОРА

Документарни филм

У фокусу дугометражног документарног филма „ХАЛА“ налази се зграда некадашњег спортско-културног центра „Боро и Рамиз“ у Приштини, а ауторка одлучује да свој наратив гради тако што „преиспитује и перзервира историју зграде“ која „директно кореспондира са историјом ових простора“. Међутим, остаје нејасно како ће ове комплексне уопштене формулатије бити преведене у ток дугометражног филма, а кратки синопсис не успева да нам пружи одговоре на та суштинска питања. Комисија је такође збуњена потпуним изостављањем помињања драматичне чињенице да од око 40 хиљада Срба који су у Приштини живели до 1999. године - данас их ту има мање од 20ак, будући да то представља потенцијално важан филмски елемент и историјски контекст, а истовремено и онај који је најрелевантнији за нас. Сvakако, какву год одлуку да аутори филма донесе по питању одношења према историји Југославије и Косова, делује да је неопходно да постоји свест и назнака о томе у тексту пројекта, јер је у суштинској вези са премисом коју су сами поставили: „утемељење приче на историјском промишљању и преиспитивању“.

Трејлери сугеришу визуелно интересантан пројекат, а обећава и учешће талентованог младог директора фотографије; интернационални потенцијал присутан је у нечemu што би био потенцијално нов угао у обради комплексне историјско-политичке теме. Будући да се у великој мери ослања на архивску и историјску грађу, као и на избор саговорника, делује да би најпр сценоследа - или бар једног његовог дела - могао дати одговоре на многе садашње нејасноће.

ЗАКЛЕО СЕ БУМБАР

Режија: Валентина Делић
Продукција: ДОКУМЕНТ
Документарни филм

„Заклео се бумбар” је пројекат који се бави наоко чудним спојем дечијих песама из бивше Југославије и норвешког аматерског хора „Свартламон Хардкор” који их изводи. Замишљен као троделни поетски документарац, овај филм би требало да се снима у Норвешкој и Србији.

Јасно је да је те песме у Норвешку донео наш човек и ово би требало да буде и прича о њему. Иако су у питању занимљив протагониста и колективни деутерагониста - хор (чији су наступи већ познати Комисији са ју-тјуба), делује да само то нијеово, а засад постоје само недовољно јасне и међу собом не претерано повезане назнаке елемената који би чинили шири контекст.

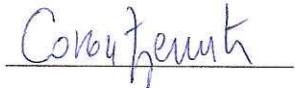
Није јасна паралела архивског материјала са свим ликовима; она се спомиње се у случају Јована и Јана, али не и у случају осталих хориста, тако да не можемо да установимо концепт: осим распада Југославије и неких локалних промена у Норвешкој, спомиње се и рат у Либану, па онда и детињство у Норвешкој, али шта је њихов најмањи заједнички садржалац? Визуелни материјали одражавају сличан утисак – разнородних елемената који још увек нису органски, идејно повезани. Ауторима препоручујемо да концепт даље разраде, и да у том процесу покушају да пронађу суштину, односно да поред занимљиве теме добију и јасну идеју: зашто би ово требало да постане дугометражни документарац.

Комисија Филмског центра Србије:

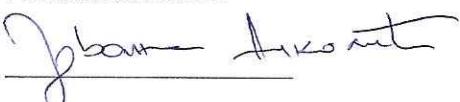
Милорад Глушица, председник Комисије

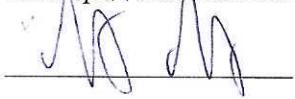
Соња Ђекић

Јована Николић

Милорад Милинковић

Владимир Паскаљевић

